

Преговори Техерана и шест великих сила о иранском нуклеарном програму налазе се у "тешкој фази", изјавили су синоћ у Лозани шеф иранске дипломатије Мухамед Џавад Зариф и западне дипломате четири дана пре истека рока за постизање оквирног споразума.

Иран и група 5+1 (сталне чланице Савета безбедности УН - САД, Русија, Кина, Велика Британија и Француска, плус Немачка) покушавају да до 31. марта постигну оквирни споразум, а до 30. јуна и коначни договор.

Амерички председник Барак Обама и немачка канцеларка Ангела Меркел позвали су вечерас Иран да донесу "неопходне одлуке" како би се решили преостали проблеми за постизање договора.

Шеф француске дипломатије Лоран Фабијус који се сутра придружује преговорима у Лозани, оценио је да је споразум "могућ" али да техеранске власти "морају да уложе додатне напоре".

Руска страна је саопштила да је могуће да у недељу у Лозану дођу и остали шефови дипломатија групе 5+1. У недељу се очекује и долазак високе представнице Европске уније за спољну политику и безбедност Федерике Могерини.

"Преговори су тешки и постоји још несугласица. Покушавамо да решимо проблеме", рекао је Зариф али је додао да је на западним силама доношење "неопходних одлука".

"Напредујемо али су преговори сложени и тешки. Друга страна треба да бира између притиска и политичког договора", рекао је ирански министар.

"Сви смо жељни договора. То није игра. Не желимо нејасан споразум који би пропао чим бисмо окренули леђа", изјавио је неименови западни дипломата и додао да су неопходне прецизне поставке договора за решавање кључних питања као што су обogaћивање уранијума и укидање санкција Ирану.

САД разматрају да допусте Техерану да покрене стотине центрифуга у некада тајном, утврђеном подземном бункеру, у замену за ограничења која се тичу рада, истраживања и развоја центрифуга на другим местима.

Ирану би било допуштено да покрене центрифуге у постројењу Фордо, али не и рад који би могао да води развоју атомске бомбе и ово место било би предмет инспекција, рекли су западни званичници упознати са преговорима који су у току.

Заузврат, од Ирана се тражи да смањи број центрифуга у постројењу Натанц и прихвати друга ограничења везана за свој нуклеарни програм.

Центрифуге у Форду користе елементе попут цинка, ксенона и германијума за издвајање изотопа који се користе у медицини, индустрији и науци. Број центрифуга неће бити довољан да се произведе количина уранијума, која би могла да буде потребна за израду атомског оружја у року од годину дана, што је минимални рок који Вашингтон и партнери захтевају.

Компромис о Форду само једна од неколико опција о којима се разговара.

Шеф британске дипломатије Филип Хамонд придружиће се разговорима о иранском нуклеарном програму у Швајцарској овог викенда, саопштио је данас његов портпарол.

Хамонд, који се налази у посети САД, изјавио је да је споразум "остварив", али је позвао Иран да донесе "тешке одлуке".

Шеф француске дипломатије Лоран Фабијус, који је против "меканог споразума", којим би Ирану била остављена могућност да ипак дође до нуклеарног оружја, придружиће се разговорима у суботу.

Након 18 месеци интензивних преговора, нова рунда има за циљ постизање оквирног споразума пре истека рока 31. марта, док је јун рок за коначни споразум.

Нуклеарни преговори Ирана са САД, Русијом, Кином, Британијом, Француском и Немачком, који су почели крајем 2013, усмерени су на постизање споразума, који би ублажио бојазни Запада да Техеран под плаштом цивилног нуклеарног програма развија оружје, у замену за ублажавање санкција које су нанеле велику штету иранској економији.

(Танјуг)